

Streszczenie rozprawy doktorskiej

Dyrektywa odszkodowawcza jako instrument harmonizacji prywatnego wdrażania prawa konkurencji w Unii Europejskiej

Małgorzata Salitra

Przedmiotem rozprawy doktorskiej jest problematyka prywatnego wdrażania reguł konkurencji w państwach członkowskich Unii Europejskiej, a zwłaszcza w Polsce. Badanie obejmuje swoim zakresem dotychczasowy dorobek legislacyjny, orzeczniczy i doktrynalny w obszarze prywatnego wdrażania reguł konkurencji w państwach członkowskich UE. W szczególności analizie poddane zostały przepisy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/104/UE z dnia 26 listopada 2014 r. w sprawie niektórych przepisów regulujących dochodzenie roszczeń odszkodowawczych z tytułu naruszenia prawa konkurencji państw członkowskich i Unii Europejskiej, objęte przepisami prawa krajowego (dalej jako: „dyrektywa odszkodowawcza”) oraz rozwiązania przyjęte przez ustawodawców państw członkowskich UE w zakresie implementacji dyrektywy odszkodowawczej do krajowych porządków prawnych.

Głównym celem badawczym rozprawy jest ocena rozwiązań przyjętych w dyrektywie odszkodowawczej i rozwiązań implementowanych w Polsce oraz innych państwach członkowskich UE w kontekście poprawy warunków prawnych na jakich podmioty poszkodowane wykonują zagwarantowane im uprawnienia do uzyskania naprawienia szkody poniesionej wskutek naruszenia unijnego lub krajowego prawa konkurencji. Celem rozprawy jest także ukazanie istoty wzajemnego oddziaływania prywatnego i publicznego wdrażania prawa konkurencji.

Rozprawa składa się z wprowadzenia, pięciu rozdziałów oraz zakończenia. W rozdziale pierwszym scharakteryzowano publiczne i prywatne wdrażanie prawa konkurencji oraz główne problemy korelacji obydwu trybów. W rozdziale drugim dokonano analizy i oceny dotychczasowego rozwoju doktryny *private enforcement* w UE. Rozdział trzeci poświęcony został analizie postanowień dyrektywy odszkodowawczej oraz możliwości ich transpozycji do krajowych systemów prawnych państw członkowskich UE. Rozdział czwarty poświęcony jest analizie instrumentów przewidzianych w ustawie z dnia 21 kwietnia 2017 r. o roszczeniach o naprawienie szkody wyrządzonej przez naruszenie prawa konkurencji, która stanowi realizację obowiązku implementacji do polskiego systemu dyrektywy

odszkodowawczej. Rozdział piąty stanowi próbę zwięzłej prezentacji rozwiązań przyjętych przez pozostałych ustawodawców państw członkowskich UE (tj. z wyjątkiem Polski) w zakresie transpozycji przepisów dyrektywy odszkodowawczej do krajowych porządków prawnych. Należy bowiem podkreślić, że dyrektywa odszkodowawcza, mimo że wprowadza postanowienia, które mają na celu ujednoczenie regulacji prawnych poszczególnych państw w zakresie dochodzenia roszczeń cywilnoprawnych przez podmioty poszkodowane naruszeniem reguł konkurencji, to jest - co do zasady - regulacją minimalną, tzn. że państwa członkowskie mogą w zakresie swojego uznania zwiększać poziom ochrony poszkodowanych na poziomie prawa krajowego. Pracę zamyka zakończenie, które zawiera rekapitulację przeprowadzonych we wcześniejszych częściach pracy analiz i wniosków. W zakończeniu autorka formułuje również propozycje *de lege ferenda*, które mogą stanowić źródło inspiracji dla ustawodawcy krajowego w ramach ewentualnych przyszłych zmian legislacyjnych.

Przeprowadzone badania w zakresie oceny rozwiązań przyjętych w dyrektywie odszkodowawczej i tych implementowanych w Polsce oraz innych państwach członkowskich UE pozwalają na konkluzję, że dyrektywa odszkodowawcza mimo tego, że rozwiązuje wiele problemów uznawanych za kluczowe z perspektywy relacji pomiędzy publicznym a prywatnym egzekwowaniem reguł konkurencji, w szczególności zawiera regulacje, które powinny zachęcać poszkodowanych do wnoszenia powództw odszkodowawczych i ułatwiać im uzyskanie odszkodowania, to z drugiej strony zawiera też ograniczenia mające zapewnić efektywność postępowań publicznych, które mogą zniechęcać poszkodowanych do podejmowania działań na drodze cywilnoprawnej. W konsekwencji poszkodowani praktykami ograniczającymi konkurencję nadal będą zmierzać się z problemem wykazania przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej, co w konsekwencji może uniemożliwić im uzyskanie gwarantowanego prawem UE odszkodowania. Co więcej, pomimo istotnego zbliżenia systemów prawnych państw członkowskich UE dotyczących prywatnego wdrażania prawa konkurencji nadal występują różnice pomiędzy jurysdykcjami, które przejawiają się tym, że w niektórych z tych systemów zapewniono poszkodowanym korzystniejsze warunki dochodzenia roszczeń z tytułu naruszenia reguł konkurencji. Powyższe może przyczyniać się do utrzymania zjawiska *forum shopping*. Tym samym, teza rozprawy została pozytywnie zweryfikowana.

Małgorzata Salibi
3 marca 2020r.